

Folk— bildnings — rådet

Förordning och villkor

Amanda Zabielski
Jurist
amanda.zabielski@folkbildningsradet.se

Mohima Mumin
Jurist
mohima.mumin@folkbildningsradet.se

Förordning och villkor

- Lite historik
- Vad är en förordning?
- Förordning i relation till annan styrning
- Vad innehåller förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen?

Lite historik

- Fram till 1991 fördelade myndigheten Skolöverstyrelsen (SÖ) statsbidrag till folkbildningen, sedan övergick ansvaret till Folkbildningsrådet
- Ett skäl till att man valde att lägga ut bidragsgivningen på en ideell förening var för att betona folkbildningens frihet och frivillighet
- I Folkbildningsrådets stadgar anges att rådet ska fullgöra det som riksdag och regering kräver för att statsbidrag ska utgå
- Förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

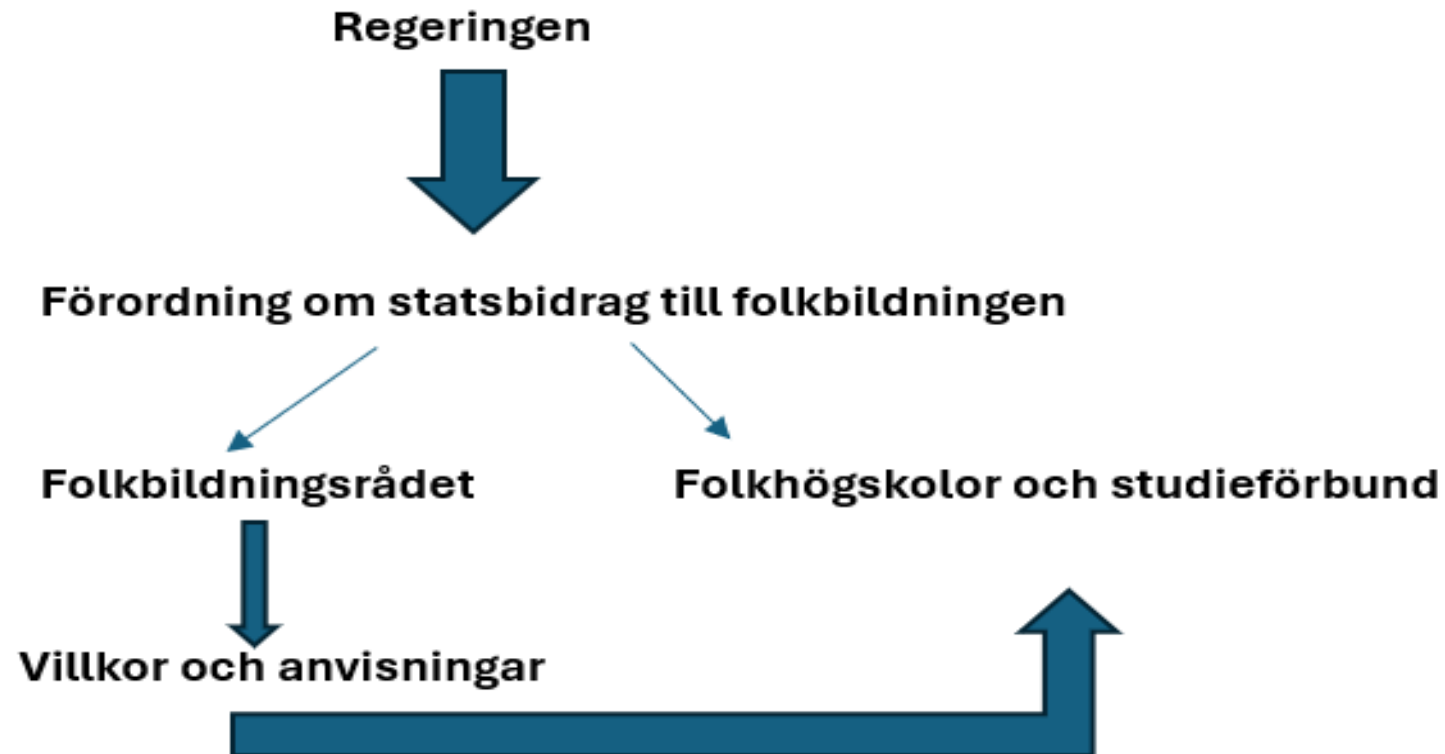
Folkbildningsrådet ingår i den statliga förvaltningen – hur funkar det?

- Statliga förvaltningsuppgifter kan överlämnas till andra än myndigheter, tex ideella organisationer. Innefattar uppgiften myndighetsutövning så får ett överlämnande ske endast med stöd av lag (*12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen*).
- Folkbildningsrådets uppdrag att fördela statsbidrag till folkbildningen har därför stöd i en särskild lag (*7 b § i lagen om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets område*).
- Förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen: styr Folkbildningsrådet och er som mottar statsbidrag.

Vad är en förordning?

- Rättskällor: författningar, förarbeten och domstolars praxis
- Riksdagen beslutar om lag
- Regeringen beslutar om förordning

Förhållande mellan förordning och villkor

Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

SFS nr: 2015:218

Departement/myndighet: Utbildningsdepartementet

Utfärdad: 2015-04-16

Ändrad: t.o.m. SFS 2023:890

Övrig text: Rättelseblad 2017:275 har iakttagits.

Ändringsregister: SFSR (Regeringskansliet) >

Källa: Fulltext (Regeringskansliet) >

Innehåll:

■ [Övergångsbestämmelser](#)

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till folkbildningen.

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Statsbidrag lämnas i den mån det finns tillgång på medel.

2 § Folkhögskolor och studieförbund bedriver utbildnings-, bildnings- och kulturverksamhet. Studerandeorganisationer inom folkhögskolan bevakar de studerandes intressen.

3 § Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver utbildnings- och bildningsverksamhet.

Svensk författningssamling

Svensk författningssamling (SFS) innehåller gällande lagar och förordningar. Om en författning ändras ersätts den gamla texten med den nya.

Reflektioner så här långt utifrån er roll
och tidigare erfarenheter?

Förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

- Statens syften (1 §)
- Förutsättningar för statsbidrag (5-8 §§)
- Särskilda villkor för statsbidrag till folkhögskolor (9-11 a §§): ansvarig styrelse, studeranderätt, allmän kurs, undersköterskeutbildning.
- Särskilda villkor för statsbidrag till studieförbund (12 §)
- Beslut om statsbidrag, hinder mot utbetalning, uppföljning och redovisning, återkrav, förvaltningslagens tillämplighet osv..(13-18 §§)

Folkbildning i en ny tid- hur märks det i förordningen?

- Fokus på att komma tillrätta med felaktiga utbetalningar
- Stärkt kontroll:
 - Statsbidragsmottagare som inte uppfyller villkoren ska inte längre få statsbidrag
 - Skärpt krav på vad statsbidrag får användas till
 - Skarpare krav på förutsättningar för att få statsbidrag:
 - - tex. inte ha skulder, ha likvidationer eller vara försatt i konkurs
 - -ekonomisk och annan redovisning för uppföljning och utvärdering av verksamheten
 - Återbetalningsskyldigheten stärks
 - Folkbildningsrådet *ska* helt eller delvis kräva tillbaka statsbidrag

Förutsättningar för statsbidrag

Statsbidrag får lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel till folkhögskolor, till studieförbund och till studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Krav på att verksamheten har en inriktning mot något av statens fyra syften med stöd till folkbildningen

Hur får statsbidraget användas? Inte till kommersiellt syfte eller kostnader som inte har ett direkt samband med verksamhet

Särskilda villkor för statsbidrag till folkhögskolor

Ska ha:

- en ansvarig styrelse
- ordning för att hantera studeranderättsliga frågor och för att tillvarata de studerandes intressen i övrigt
- avgiftsfri undervisning
- ordna allmänna kurser framför allt för studerande som saknar grundskole-eller gymnasieutbildning

Demokrativillkor i folkbildningen

- Enhetligt demokrativillkor för statliga bidragsgivningen
- Ett likalydande demokrativillkor i den statliga bidragsgivningen som riktar sig till civilsamhället
- Skillnaden mot Folkbildningsrådets demokrativillkor
- Folkbildningsrådet har tagit fram en vägledning

Demokrativillkor i folkbildningen

Stöd får inte lämnas till en **organisation** om den eller någon av dess **företrädare** som agerar **inom ramen för** verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter
2. diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i punkt ett eller två
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Stöd får inte heller lämnas till en organisation om det framkommer att någon av dess **samarbetsorganisationer**, eller en **företrädare för samarbetsorganisationen**, agerar på ett sådant sätt som anges i första stycket.

Demokrativillkor i folkbildningen

Om en organisation, dess företrädare, en samarbetsorganisation eller samarbetsorganisationens företrädare har agerat på ett sådant sätt som anges i §, får stöd ändå lämnas till organisationen om det finns särskilda skäl.

Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska det särskilt beaktas om

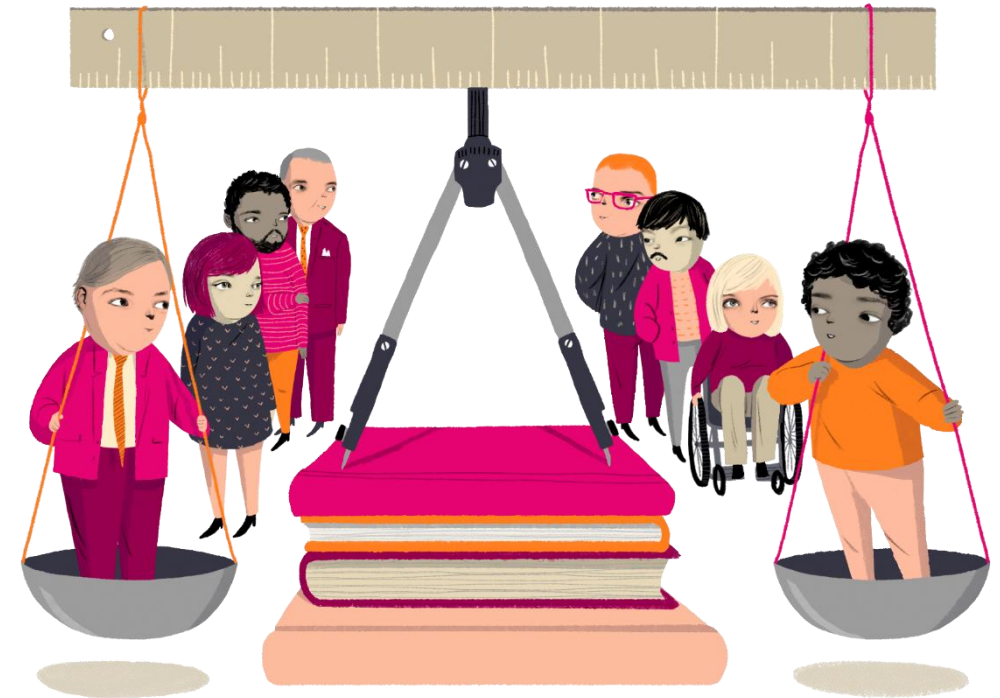
1. organisationen har **tagit avstånd** från agerandet
2. organisationen har **vidtagit adekvata åtgärder** för att säkerställa att agerandet inte upprepas
3. det är fråga om ett **enstaka agerande**
4. agerandet ligger **långt tillbaka i tiden**.

Vid allvarliga överträdelser av en samarbetsorganisation, eller dess företrädare, ska det vid bedömningen även särskilt beaktas om **samarbetet har avbrutits**.

Uppföljning och redovisning

Folkbildningsrådet ska:

- lämna ÅR och budgetunderlag till regeringen
- kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till statens fyra syften och våra egna villkor
- Lämna sakuppgifter om verksamheten och sån verksamhetsredovisning som behövs till regeringen för uppföljning och utvärdering
- Granska kvalitet på allmän kurs, utfärdande av intyg och folkhögskolornas eget kvalitetsarbete kring allmän kurs

Återkrav

Återbetalningsskyldig?

- Lämnat oriktiga uppgifter eller på annat sätt orsakat att statsbidrag har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp
- statsbidrag har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp av andra skäl och mottagaren borde ha insett det
- statsbidrag används inte för de ändamål som det beviljats för
- mottagaren lämnar inte ekonomisk och annan redovisning som Folkbildningsrådet begär för uppföljning och utvärdering av verksamheten
- villkor i statsbidrag har inte följts

Dokumentbank

Här hittar du som jobbar på folkhögskola de riktlinjer, villkor och anvisningar som gäller för olika områden av verksamheten.

Dela: Facebook

Senast uppdaterad: 2024-12-12

Saknar du några riktlinjer, villkor eller anvisningar? Tveka inte att kontakta oss.

Det ordinarie statsbidraget

Villkoren gäller från 1 januari 2024 och tills vidare:

[Statsbidrag till folkhögskolor – villkor och fördelning \(pdf\)](#) →

Riktlinjerna fastställdes av Folkbildningsrådets styrelse den 14 december 2016:

[Riktlinjer för arbetet med etik och gränsdragning \(pdf\)](#)

Granskningar

[Riktlinjer för granskningar \(pdf\)](#) →

Tack för
uppmärksamheten!
Frågor?